

Verdensmål nr. 3:

Sundhed og trivsel

3 SUNDHED OG TRIVSEL

WHO definerer sundhed som *"a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity"*.

På globalt niveau er millioner af menneskers sundhed og trivsel på et uacceptabelt niveau. Selvom forekomsten af for eksempel smitsomme sygdomme som HIV og tuberkulose er for nedadgående, mens malaria er stagnerende, er det fortsat et massivt problem. Cancer dræber 9-10 millioner per år, heraf ca. 70 procent i lav- og middelindkomstlande. Mere end 8 millioner lider af tobaksrelaterede sygdomme. Urent drikkevand og fejlnæring bærer ansvaret for sygdom (og død) for millioner af mennesker, herunder ikke mindst svangerskabsrelaterede dødsfald og børnedødelighed.

Set gennem kemiske briller er de store udfordringer, og et specifikt delmål for Verdensmål 3, i væsentlig grad at reducere antallet af dødsfald og sygdomme, der kan relateres til farlige kemikalier,

vand- og jordforurening og kontaminering og ikke mindst luftforurening, der er ansvarlig for hjerte-kar- og luftvejs sygdomme med ca. 7 millioner årlige dødsfald til følge. Overordnet kan mere end 100 forskellige sygdomme relateres til forurening, udsættelsen for kemiske stoffer, klimaændringer og ultraviolet stråling.

Udfordringerne for kemikeren er til at få øje på, både i relation til at forebygge (rent vand, sanitet, hygiejne, forureningsbekæmpelse fra landbrug og industri, fødevarer, sikkerhed, uddannelse etc) og til at helbrede (sunde fødevarer, lægemidler etc).

Som eksempler kan nævnes danske virksomheder som Chr. Hansen, der hjælper fødevarereproducenter med naturlige ingredienser, der skal sikre sunde

■ Relaterede verdensmål:

- Mål 1: Afskaf fattigdom
- Mål 2: Stop sult
- Mål 4: Kvalitetsuddannelse
- Mål 5: Ligestilling mellem kønnene
- Mål 6: Rent vand og sanitet
- Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund
- Mål 17: Partnerskab for handling

produkter og Aquaporin, der udvikler membraner til vandrensning. Også BIPM (Bureau International des Poids et Mesures) bidrager gennem deres arbejde med kemisk metrologi indirekte til en række af verdensmålene, herunder Mål 3, blandt andet omkring nødvendigheden af nøjagtige kemiske målinger i samarbejde med WHO.

Lars Carlsen,
lc@awarenesscenter.dk

For detaljer om verdensmål 3,
se <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg3>